

Nota de premsa

Més de setanta personalitats del món de la ciència i la medicina reclamen un futur sense tòxics

Barcelona, 24 d'abril de 2024 – Professionals de l'àmbit de la ciència i de la salut han presentat avui la **Declaració Futur Sense Tòxics**, una iniciativa promoguda per la Fundació Rezero que reclama **accions urgents davant l'alarmant exposició a substàncies tòxiques derivades del plàstic i altres productes d'ús quotidià**.

Que un producte estigui al mercat no és garantia que sigui segur. En les darreres dècades, s'ha produït un augment de l'exposició a una gran diversitat de materials i substàncies químiques, presents en productes de consum tan comuns com aliments, envasos, estris de cuina, tèxtils, plàstics, articles de neteja i higiene, entre d'altres. Els derivats del petroli ens envolten. Productes tòxics per al medi ambient i per a la salut humana. D'una toxicitat lenta, però persistent.

Fa anys que científiques i científics de tot el món alerten que els mecanismes de protecció de la salut humana establerts fins ara són insuficients. Hi ha múltiples investigacions i publicacions científiques, amb estudis epidemiològics, que mostren la presència de tòxics en l'organisme de pràcticament tota la població. Aquesta exposició contínua a substàncies tòxiques pot causar efectes adversos en la salut, especialment en el cas dels disruptors endocrins, els quals s'ha demostrat que estan associats a problemes reproductius, del neurodesenvolupament, diabetis i diversos tipus de càncer, segons fonts de l'Organització Mundial de la Salut.

Avui, **més de setanta professionals de la salut de tot l'Estat espanyol signen la Declaració Futur Sense Tòxics**, que s'ha fet pública al Col·legi de Periodistes de Catalunya.

Les persones representants de les signants que han participat avui a la presentació han estat:

- Dra. Elena Carreras, cap d'Obstetrícia i Ginecologia Reproductiva de l'Hospital Universitari Vall d'Hebron
- Dra. Carme Valls, representant del Centre d'Anàlisi i Programes Sanitaris
- Dr. Nicolás Olea, catedràtic del Departament de Radiologia i Medicina Física de la Universitat de Granada
- Dra. Ethel Eljarrat, directora de l'Institut de Diagnòstic Ambiental i Estudis de l'Aigua del CSIC

- Dra. Elena Codina, responsable de la Unitat de Salut Mediambiental de l'Hospital Sant Joan de Déu i representant de la Societat Catalana de Pediatria

La Declaració reclama un seguit de mesures urgents, inclosa la implementació del principi de precaució en la regulació, el disseny i fabricació dels productes, la transparència d'informació sobre la composició dels articles i l'avaluació del risc d'exposició per a les persones i el medi ambient.

A més a més, insten les autoritats a prohibir les substàncies tòxiques conegudes i a accelerar el procés de revisió de la normativa existent per garantir una protecció efectiva de la salut pública.

En la seva intervenció, el doctor Nicolás Olea ha afirmat que *"és imprescindible passar a l'acció per protegir la salut de les persones i el medi ambient. Hem de garantir que els productes de consum siguin lliures de substàncies tòxiques i que es compleixin estrictament les regulacions existents, però, malgrat els esforços d'Europa, la indústria no coopera"* I afegeix: *"La despesa europea en biomonitorització és de 74M i se'n destinaran 470M més en els propers 7 anys. No serveix de res continuar monitoritzant quan ja està més que demostrat"*.

La doctora Elena Carreras ha apuntat que: *"les dones són un col·lectiu especialment vulnerable a la toxicitat i falta recerca sobre com els hi afecten diferents substàncies tòxiques i com protegir-les des de la prevenció"*, *"i els bebès gestants i els infants són un dels grups de població més sensibles als tòxics"*. La doctora Elena Codina ha recalcat que *"la salut de la infància comença abans de la seva concepció i per això és especialment important cuidar la maternitat, així com l'exposició a la toxicitat en totes les etapes"* i ha afegit que *"la placenta ha deixat de ser una barrera protectora pel fetus a causa de la toxicitat contínua a la nostra societat"*.

La doctora Elena Codina ha subratllat que *"els infants estan més exposats, són més vulnerables i indefensos. La seva recomanació: plàstics zero i recuperar certs hàbits de fa cinquanta anys"*.

Per la seva banda, la doctora Ethel Eljarrat ha volgut destacar *"la dificultat a l'hora de sensibilitzar a la població, ja que es tracta d'una toxicitat que no es veu i no és d'efecte immediat"*. Eljarrat subratlla el perill dels components tòxics persistents i bioacumulables: *"La contaminació dels tòxics és acumulativa i degota a poc a poc. El problema dels contaminants persistents és que avui dia hi ha presència de tòxics que es van prohibir fa anys. No sabem què ens trobarem d'aquí a uns anys, per tant, cal el principi de precaució"*

La doctora Carme Valls ha destacat que *"els estudis mostren com aquestes substàncies poden contribuir a causar múltiples problemes de salut, com: augment del risc de càncers, tiroides, obesitat, problemes de fertilitat, afectacions del desenvolupament neuronal i del sistema reproductor... Falta un esforç col·lectiu i, per això, hem signat la declaració promoguda per Rezero"*.

La Declaració Futur Sense Tòxics destaca la importància de la sensibilització i l'educació de la ciutadania sobre aquesta qüestió i convida tots els sectors de la societat a unir-se en aquesta crida a l'acció.

La Declaració ha estat impulsada per la fundació Rezero, que ha liderat l'articulació d'aliances que han fet possible la presentació d'avui. L'ampli suport aconseguit és una prova més del consens sobre la necessitat d'un canvi de normativa. En aquest sentit, Rezero va estar pressionant fins al darrer moment per aconseguir que l'Estat espanyol inclogués la **prohibició del bisfenol A i els ftalats en envasos alimentaris** en la llei de residus aprovada el 2019. [Tot i aconseguir-ho](#), malgrat que parcialment perquè convindria la prohibició de tots els bisfenols, encara no s'ha desplegat cap reglament per complir la mesura.

Per altra banda, en la [presentació de l'avantprojecte de la llei catalana de prevenció de residus i ús eficient de recursos](#) celebrada el 12 d'abril, i conscients que no és el text definitiu de la llei, es va anunciar que hi hauria **tres mesures vinculades a la toxicitat del plàstic**:

- La prohibició de l'ús d'envasos de plàstic d'un sol ús que continguin ftalats i bisfenols per als aliments distribuïts en menjadors de centres escolars, de serveis de maternitat i centres de cura d'infants.
- La prohibició del reciclatge, la recuperació, la regeneració, la reutilització directa o l'ús alternatiu dels productes que esdevinguin residus que continguin contaminants orgànics persistents (COP).
- La prohibició de l'ús de pneumàtics reciclats com a material d'elaboració de terres, rajoles o qualsevol altre tipus de paviment en centres escolars, parcs i espais d'esbarjo infantil, i centres esportius.

Rosa García, directora general de Rezero, afirma que *“medi ambient i salut humana són dos aspectes inseparables si volem avançar cap a una societat residu zero; els governs han d'estar a l'alçada de la situació i actuar”*.

--

A la presentació de la declaració, ocupant la fila zero, també hi ha assistit una significativa representació de la Generalitat de Catalunya:

- Montse Pineda, secretaria de Feminismes i Igualtat de la Generalitat de Catalunya
- Pilar Chiva, directora d'Economia circular de l'Agència de Residus de Catalunya
- Victòria Castell Garralda, cap del Servei de Planificació, Auditoria, Avaluació del Risc i Comunicació del Departament de Salut de la Generalitat de Catalunya
- Lluç Arias, cap del Servei d'Estudis i Comunicació a l'Agència Catalana del Consum de la Generalitat de Catalunya

I de la Diputació de Barcelona:

- Josep Ramon Mut i Bosque, president delegat de l'Àrea de Comerç, Consum i Salut Pública
- Elisenda Realp, cap de l'Àrea d'Acció Climàtica i Transició Energètica
- Núria Gabernet, Oficina Tècnica d'Educació i Promoció Ambiental

També hi ha assistit Santi Cataura, de l'Asociación Apqura.

Contacte per a la premsa:

Anna Peña
+34 651 058 988
comunicacio@rezero.cat

Web: rezero.cat/declaracio-futur-sense-toxics